

Cyngor Sir CEREDIGION

ADRODDIAD I'R: Pwyllgor Cydlynu Trosolwg a Chraffu

DYDDIAD: 15/9/21

LLEOLIAD: Trwy gyfrwng fideogynadledda

TEITL: *'Ceredigion Teg a Chyfartal'* - Adroddiad Monitro'r Cynllun Cydraddoldeb Strategol 2020-21

PWRPAS YR ADRODDIAD: Sicrhau bod yr Awdurdod yn bodloni ei ofynion o ran Deddf Cydraddoldeb 2010 a Dyletswydd Cydraddoldeb y Sector Cyhoeddus 2011.

RHESWM Y PWYLLGOR CRAFFU DROS OFYN AM YR WYBODAETH: Er mwyn sicrhau bod yr adroddiad yn addas i'r diben a'i fod yn adrodd yn gywir ar y modd mae'r Awdurdod yn bodloni ei Ddyletswyddau Cydraddoldeb Sector Cyhoeddus, a gwneud argymhellion fel y bo'n briodol pan gyflwynir yr adroddiad gerbron y Cabinet (5 Hydref 2021).

CEFNDIR:

Mae Adroddiad Monitro'r Cynllun Cydraddoldeb Strategol yn cofnodi sut y gwnaeth Cyngor Sir Ceredigion gwrdd â'i ddyletswyddau a'i gyfrifoldebau cydraddoldeb rhwng Ebrill 2020 a Mawrth 2021.

Yn sgil Deddf Cydraddoldeb 2010 mae'n ddyletswydd gyffredinol ar sefydliadau'r sector cyhoeddus i roi 'sylw dyledus' i'r angen i wneud y canlynol:

- Diddymu gwahaniaethu anghyfreithlon, aflonyddu ac erledigaeth ac unrhyw ymddygiad arall sydd wedi'i wahardd dan y Ddeddf.
- Hyrwyddo cyfleoedd cyfartal rhwng pobl sy'n rhannu nodwedd warchoddedig a rhai nad ydynt yn rhannu nodwedd warchoddedig.
- Meithrin perthnasoedd da rhwng pobl sy'n rhannu nodwedd warchoddedig a rhai nad ydynt yn rhannu nodwedd warchoddedig, drwy daclo rhagfarn a hyrwyddo dealltwriaeth.

Mae'r Ddeddf yn esbonio bod rhoi sylw dyledus i hyrwyddo cydraddoldeb yn golygu:

- Dileu neu leihau'r anfanteision a ddioddefir gan bobl oherwydd eu nodweddion gwarchoddedig.
- Cymryd camau i gwrdd ag anghenion pobl o grwpiau nodweddion gwarchoddedig lle mae'r rheiny'n wahanol i rai pobl eraill.
- Annog pobl o grwpiau gwarchoddedig i gymryd rhan mewn bywyd cyhoeddus neu mewn gweithgareddau eraill lle mae eu cyfranogiad yn anghymesur o isel.

Mae'r Ddeddf Cydraddoldeb yn disgrifio meithrin perthnasoedd da fel taclo rhagfarn a hyrwyddo dealltwriaeth rhwng pobl sy'n rhannu nodwedd warchoddedig a rhai nad ydynt yn rhannu nodwedd warchoddedig. Gall cwrdd â'r ddyletswydd olygu trin rhai pobl yn fwy ffafriol nag eraill, cyhyd â bod hynny ddim yn mynd yn groes i ddarpariaethau eraill o fewn y Ddeddf.

Mae'r Nodweddion Gwarchoddedig yn cynnwys y canlynol:

- Oedran
- Anabledd
- Ailbennu Rhywedd
- Beichiogrwydd a Mamolaeth
- Hil
- Crefydd neu gred, (gan gynnwys diffyg cred)
- Rhyw
- Cyfeiriadedd Rhywiol
- Priodas a Phartneriaeth Sifil

Dyletswyddau Cydraddoldeb Sector Cyhoeddus Penodol i Gymru

Cyflwynodd Llywodraeth Cymru 'Reoliadau Deddf Cydraddoldeb 2010 (Dyletswyddau Statudol) (Cymru) 2011, gan osod y gofynion ar gyfer Cymru fel a ganlyn:

- Amcanion Cydraddoldeb
- Cynlluniau Cydraddoldeb Strategol
- Ymgysylltu
- Asesu effaith
- Gwybodaeth am Gydraddoldeb
- Gwybodaeth Cyflogwyr
- Gwahaniaethau Cyflog
- Hyfforddiant Staff
- Caffael
- Adroddiadau Blynyddol
- Cyhoeddi
- Adolygu
- Hygyrchedd

Y Sefyllfa Bresennol:

O dan Ddeddf Cydraddoldeb 2010, mae'n ofynnol i Gyngor Sir Ceredigion gyhoeddi Adroddiad Monitro Blynyddol ynglŷn â'r Cynllun Cydraddoldeb Strategol (2020-24) sef 'Ceredigion Teg a Chyfartal'. Mae angen i'r adroddiad ar gyfer y flwyddyn 2020/21 gael ei gyhoeddi ar ein gwefan erbyn 31/3/22.

Amcanion Cydraddoldeb Cyngor Sir Ceredigion

1. Cyflogwr Cyfle Cyfartal Enghreifftiol
2. Meithrin Perthnasoedd Da a Mynd i'r Afael â Rhagfarn
3. Ymgysylltu a Chyfranogi
4. Urddas, Parch a Mynediad i Wasanaethau
5. Addysg Deg a Chynhwysol

Mae nifer o gamau gweithredu'n gysylltiedig â phob Amcan Cydraddoldeb Strategol. Ceir crynodeb o'r cynnydd a wnaed yn ystod 2020-21 yn y tablau isod.

LLIW BRAG	Diffiniad	Y cynnydd a wnaed yn 2020-21 yn seiliedig ar y camau gweithredu a nodwyd
Glas	Cam gweithredu wedi'i gwblhau	1
Gwyrdd	Cam gweithredu yn mynd rhagddo yn unol â'r cynllun	39
Oren	Cam gweithredu ychydig ar ei hôl hi	14
Coch	Cam gweithredu heb ddechrau / pryderon a fydd y cam gweithredu yn cael ei gwblhau	0

Amcan	Glas	Gwyrdd	Oren	Coch
1. Cyflogwr Cyfle Cyfartal Enghreifftiol	0	4	4	0
2. Meithrin Perthnasoedd Da a Mynd i'r Afael â Rhagfarn	0	6	0	0
3. Ymgysylltu a Chyfranogi	0	8	4	0
4. Urddas, Parch a Mynediad i Wasanaethau	1	12	4	0
5. Addysg Deg a Chynhwysol	0	9	2	0

2020/21 oedd blwyddyn gyntaf 'Ceredigion Teg a Chyfartal 2020-24.' Mae rhan fwyaf y camau gweithredu ar waith ac ar y trywydd cywir (h.y. mae 39 o'r camau gweithredu yn wyrdd). Nodwyd bod 14 o'r camau gweithredu yn oren sy'n golygu eu bod ychydig ar ei hôl hi. Gellir priodoli hyn yn rhannol i effaith pandemig Covid-19, ond yr amcan yw eu cyflawni yn ystod pedair blynedd y cynllun. Mae un o'r camau gweithredu yn las sy'n golygu ei fod wedi'i gwblhau. Nid oes yr un camau gweithredu sy'n goch am fod pob cam wedi dechrau ac nid oes dim pryderon ynghylch cyflawni'r camau.

Uchafbwyntiau 2020-21

Cafodd Cyngor Sir Ceredigion drafodaethau a chyfarfodydd parhaus gyda Fforwm Anabled Ceredigion ynglŷn â'r Parthau Diogel yng nghanol trefi'r sir.

Cwblhawyd 514 o sesiynau e-ddysgu o ran yr hyfforddiant Cydraddoldeb ac Amrywiaeth.

Bu inni gymryd rhan yn yr Wythnos Ymwybyddiaeth o Droseddau Casineb (10 – 17 Hydref 2020).

Hefyd, bu inni gymryd rhan ym Mis Hanes Pobl Dduon, Diwrnod Cofio'r Holocaust, Mis Hanes Pobl Lesbiaidd, Hoyw, Ddeurywiol a Thrawsrywiol a'r Wythnos Ffoaduriaid.

Cyflwynwyd 29 o Aseidiadau Effaith Integredig gydag adroddiadau'r Cabinet yn 2020/21

Hefyd, gwnaeth Cyngor Sir Ceredigion lofnodi adduned Dim Hiliaeth Cymru a oedd wedi'i gydlynu gan Race Council Cymru.

Am fanylion pellach, gweler Adroddiad Monitro'r Cynllun Cydraddoldeb Strategol ar gyfer y cyfnod rhwng Ebrill 2020 a Mawrth 2021 sydd ynghlwm.

LLESIAN CENEDLAETHAU'R DYFODOL:

A gwblhawyd Aseiad Effaith Integredig? Os naddo, esboniwch pam

Crynodeb: Ni chwblhawyd Aseiad Effaith Integredig am fod hwn yn adroddiad monitro ar gyfer ein Cynllun Cydraddoldeb Strategol, ac nid yw'n newid mewn polisi neu strategaeth. Fodd bynnag, cyflwynwyd Aseiad o'r Effaith ar Gydraddoldeb ar gyfer Cynllun Cydraddoldeb Strategol 2020-2024 sef *Ceredigion Teg a Chyfartal*.

Hirdymor: Bydd cyflawni'r Cynllun yn helpu i osod y seiliau ar gyfer dyfodol gwell dros yr hirdymor.

Integreiddio: Mae'r adroddiad monitro'n rhoi ystyriaeth i adeiladu perthnasoedd gwell, all adeiladu cysylltedd ac integreiddio rhwng pobl, yr economi a'r amgylchedd.

Cydweithio: Mae enghreifftiau o gydweithio wedi'u cynnwys yn yr adroddiad.

Cynnwys: Mae ymgysylltu â rhanddeiliaid wedi'i gynnwys yn yr adroddiad.

Atal:

Mae enghreifftiau o waith ataliol wedi'u cynnwys yn yr adroddiad, gan gynnwys taclo troseddau casineb, bwlio a chaethwasiaeth fodern.

Mae'r adroddiad monitro blynyddol yn darparu tystiolaeth gadarn o'n gwaith o ran cyflawni'r Nodau Llesiant Cenedlaethol 'Cymru Fwy Cyfartal', a 'Cymru o Gymunedau Cydlynus.'

ARGYMHELLION: Derbyn a chadarnhau Adroddiad Monitro'r Cynllun Cydraddoldeb Strategol ar gyfer y cyfnod rhwng Ebrill 2020 a Mawrth 2021, a gwneud argymhellion fel y bo'n briodol pan gyflwynir yr adroddiad gerbron y Cabinet ar 5/10/21.

RHESYMAU DROS YR ARGYMHELLION: Mae'n ofyniad dan y Ddeddf Cydraddoldeb ein bod yn paratoi Adroddiad Monitro Blynyddol y Cynllun Cydraddoldeb Strategol ar gyfer 2020-21 ac yn ei gyhoeddi ar ein gwefan erbyn 31/3/22.

Enw Cyswllt:

Michael Smith

Swydd:

Swyddog Ymgysylltu a Chydraddoldeb

Dyddiad yr adroddiad:

6/8/21